

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/96/2025
Identifikačné číslo spisu:	7114207148
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7114207148.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu MUDr. K. P., narodeného XX. J. XXXX, K., N. 7, právne zastúpeného IKC - advokátska kancelária s.r.o., Prešov, Hruny 11B, IČO: 56108222, proti žalovanému Z. O., narodenému XX. Z. XXXX, H., L. XX, právne zastúpenému advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Košice, Štúrova 20, o ochranu osobnosti, vedenom na Mestskom súde Košice pod č. k. 40C/108/2014-174, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 14. novembra 2024 č. k. 3Co/73/2024-566, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 14. novembra 2024 sp. zn. 3Co/73/2024 z r u š u je a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Mestského súdu Košice z 09. januára 2025 č. k. 40C/108/2014-592 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I - v súčasnosti Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 28. októbra 2015 č. k. 40C/108/2014-174 uložil žalovanému povinnosť na vlastné náklady uverejniť na svojom blogu na internetovej stránke ospravedlnenie s titulkom „J. L.“ veľkosťou a umiestnením sa zhodujúce s vyjadreniami žalobcovi v článku s vyjadreniami uverejnenom na stránke > dňa 24. júla 2013 pod názvom „J.“ v znení: Z. O. autor blogu zverejneného na stránke < sa ospravedľňuje MUDr. K. P. za nepravdivé výroky zverejnené 24. júla 2013 na stránke <> v článku s názvom J., v ktorom bolo o MUDr. K. P. uvedené nasledovné: „Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonaj aj USG vyšetrenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami (!). Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku.“ Tieto výroky o MUDr. K. P. sa nezakladajú na pravde. Z. O. uverejnením difamujúcich a nepravdivých skutkových tvrdení a neoprávnenou kritikou v značnej miere zasiahol do zákonom chránených práv na ochranu osobnosti MUDr. K. P., čím znížil jeho ľudskú dôstojnosť, vážnosť, profesijnú česť a dobré meno. Žalovanému tiež uložil povinnosť odstrániť časť článku s názvom J. zverejnený na stránke <> dňa 24. júla 2013:

Službukonajúci lekár MUDr. P. na W. odd. miesto zisťovania anamnézy začal vyšetrenie konštatovaním: "Čo to je za sprostosť, že Vás poštípe ovad a Vy máte teraz spuchnuté vajcia?" Po mojej odpovedi, že to som riešiť neprišiel, ale že v tele je zápal, som dlhšie chorý a mne sa v noci na dnes zväčšili a rozboleli semenníky, ma uložil na vyšetrovacie lôžko a semenníky ručne prehmatával, čo bolo veľmi nepríjemné a bolestivé. Skonštatoval že: „to sú zdravé vajcia!" Urobil USG moč. mechúra a prostaty, prostatu vyšetril aj digitálne (prstami cez konečník). Pýtal sa ma pritom: „že čo?" Vrávím, je to nepríjemné, prestaňte s tým. Odpoveď: „To máte zapálenú prostatu a bolesť vyžaruje do semenníkov." (Niečo také podľa obvodného urológa neexistuje.) Dg. záver: Prostatitis. V skratke: Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonával aj USG vyšetrenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami (!). Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku. Navyše, bez akéhokoľvek záujmu o moju predchádzajúcu urologickú anamnézu. Ja som totiž už zapálenú prostatu pred rokom mal. A to je iné kafe. „Žiaľ, musel akceptovať aj mylnú diagnózu urológa", do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zdržať sa akéhokoľvek rozširovania informácií obsiahnutých v tejto časti článku. Žalovanému tiež uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že z hľadiska posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu je právne významné dať odpoveď na otázku, či došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu (chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka) a či tento neoprávnený zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnostných právach žalobcu. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalovanému dňa 14. júla 2013 nepochybil, že zdravotná starostlivosť bola žalovanému poskytnutá štandardným spôsobom, správne a v dostatočnom rozsahu. Pravdivosť jednotlivých tvrdení žalovaného vo vzťahu k žalobcovi uvedených v článku „J." v znení: „Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonával aj USG vyšetrenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami. Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom ako zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak, veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a zdravotný stav žalovaného, hlavne bolesť v miešku", posudzoval súd prvej inštancie v súlade s vykonanými dôkazmi a v ich vzájomnej súvislosti, pričom dospel k záveru, že nie sú pravdivé, preto ďalej skúmal, či sú (tieto výroky) objektívne spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho zákonom chránených osobnostných právach, resp. či sú objektívne spôsobilé narušiť a ohroziť tieto práva. Dospel k záveru, že v dôsledku vyššie uvedených výrokov žalovaného (obsiahnutých v článku „J.", ktorého autorom je žalovaný) došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, a to v značnej miere. Konštatoval, že žalobca dlhodobo pôsobí ako lekár na urologickom oddelení Univerzitnej nemocnice L. K. v H., okrem toho ordinuje v súkromnej ambulancii. Zo svedeckej výpovede nadriadeného žalobcu prvoinštančný súd zistil, že žalobca patrí k najlepším lekárom urologického oddelenia a ako lekár požíva dobrú povesť. Z výpovede žalobcu vyplynulo, že o článku žalovaného a v ňom obsiahnutých výrokoch sa dozvedel počas letnej dovolenky, ktorá má slúžiť na oddych a zotavenie, preto zásah do svojich osobnostných práv pociťoval intenzívnejšie, ako keby bol v zamestnaní, kde by mohol okamžite zaujať stanovisko k vzniknutej situácii. Žalobca bol v článku žalovaného a tiež v diskusii k článku dehonestovaný ako lekár, uvedený článok znížil jeho vážnosť v odborných kruhoch, medzi pacientami, priateľmi a známymi ako aj v širokej verejnosti. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný nepravdivými výrokmami o žalobcovi súvisiacimi s poskytnutou mu zdravotnou starostlivosťou dňa 14. júla 2013, zasiahol do osobnostných práv žalobcu na ochranu cti a ľudskej dôstojnosti, preto uložil žalovanému povinnosť na vlastné náklady uverejniť na ospravedlnenie spôsobom a v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku, ďalej uložil žalovanému povinnosť odstrániť z článok „J.", avšak len v určitej konkrétnej časti článku, ktorá sa týka žalobcu, pretože dospel k záveru, že žalobca bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby len v tejto časti a keďže na základe vykonaných dôkazov považoval za preukázané, že zníženie ľudskej dôstojnosti žalobcu bolo značné, priznal žalobcovi aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, na okolnosti za ktorých k porušeniu osobnostných práv žalobcu došlo, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur; vo zvyšnej časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a na odstránenie článku „Nedôstojná zdravotná starostlivosť", žalobu

zamietol.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom (v poradí prvým) zo dňa 11. mája 2017 č. k. 3Co/45/2016-276 o odvolaní žalovaného rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) dovolanie žalovaného odmietol uznesením č. k. 6Cdo/201/2017-360 zo dňa 27. septembra 2019 ako neprípustné. Okrem iného poukázal na to, že mimo politikov, umelcov či športovcov, iné osoby, teda aj osoby poskytujúce zdravotnú starostlivosť medzi verejne činné - známe osoby bez ďalšieho nepatria a nie sú tak povinné znášať vyššiu mieru kritiky.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) o ústavnej sťažnosti žalovaného rozhodol nálezom zo dňa 24. februára 2022 sp. zn. III. ÚS 363/2021, v ktorom vyslovil že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Co/45/2016-276 bolo porušené základné právo sťažovateľa na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva na slobodu prejavu a slobodu rozširovania informácií podľa čl. 10 dohovoru. Krajský súd nezohľadnil hodnotiaci charakter dotknutého výroku a bez existencie legitímneho dôvodu uložil obmedzenie v podobe odstránenia časti zverejneného článku a zákazu jeho rozširovania. Krajský súd pritom nevzal do úvahy skutočnosť, že sporné výroky sa týkali otázok verejného záujmu.

5. Žalobca v reakcii na dôsledky ústavného nálezu žalobu čiastočne vzal späť a vychádzajúc z pôvodného znenia petitu formuloval navrhované výroky, na ktorých zotrval. Žalovaný so späťvzatím nesúhlasil, argumentujúc jeho nezrozumiteľnosťou a záujmom na tom, aby bolo právoplatne rozhodnuté voči nemu vo vzťahu ku všetkým pôvodne navrhnutým výrokom. Odvolací súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie rozsudkom (druhým v poradí) zo dňa 14. júla 2022 sp. zn. 3Co/47/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie okrem výroku o zamietnutí žaloby vo výroku, ktorým žalovanému bola uložená povinnosť na vlastné náklady uverejniť na svojom blogu na internetovej stránke ospravedlnenie s titulkom „J.“ veľkosťou a umiestnením zhodujúce sa s vyjadreniami o žalobcovi v článku uverejnenom na stránke zo dňa 24. júla 2013 pod názvom „J.“ v znení špecifikovanom v bode 1. tohto rozhodnutia dovolacieho súdu. Odvolací súd potvrdil aj časť preskúmaného výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť odstrániť časť článku zo dňa 24. júla 2013 obsahujúce nepravdivé skutkové tvrdenia. Odvolací súd však nevzhladol podmienky na potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo vyhovené žalobe o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 3.000 eur. Nestotožnil sa so záverom, že neoprávnený zásah mal za následok poškodenie cti a dôstojnosti žalobcu a jeho postavenie v spoločnosti v značnej miere a že bol daný základ tohto nároku. Aj vzhľadom na vykonané dokazovanie mal odvolací súd za to, že aj bez náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi bude poskytnuté postačujúce morálne zadostučinenie vo forme ospravedlnenia a odstránenia časti inkriminovaného článku.

6. Najvyšší súd rozhodol o dovolaní žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu dňa 30. apríla 2024 uznesením sp. zn. 7Cdo/233/2022-531 tak, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 3Co/47/2022 v časti, ktorou potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie žalovanému uloženú povinnosť ospravedlniť sa a vo výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a dovolanie vo zvyšnej časti odmietol. Najvyšší súd vyslovil, že dovolanie žalovaného je čiastočne dôvodné pokladajúc však napadnutý postup odvolacieho súdu pri pripustení späťvzatia žaloby v špecifikovanej časti za správny. Poukázal na to, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí v plnej miere nezohľadnil závery ústavného súdu vyslovené v náleze sp. zn. III. ÚS 363/2021, keď z formulácie vety ospravedlnenia ani jednoznačne nevyplyvala identifikácia spôsobu zásahu do osobnosti žalobcu uverejnením sporného výroku.

7. Odvolací súd rozsudkom (tretím v poradí) zo dňa 14. novembra 2024 č. k. 3Co/73/2024-566 rozhodol, že v časti, v ktorej rozsudkom bola žalovanému uložená povinnosť ospravedlniť sa mení

rozsudok a žalobu zamietá (výrok I.) a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania, vrátane odvolacieho a dovolacieho konania (výrok II.)

7.1. Odvolací súd sa opätovne zaoberal tým, či výrok „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku," bol spôsobilý (sám o sebe) zasiahnuť do osobnosti žalobcu, keď na pojednávaní konanom 26. septembra 2024 sčasti zopakoval i obsah doteraz vykonaného dokazovania.

7.2. Odvolací súd mal za zrejmé, že žalovaný vo svojom článku s názvom „J." uverejnenom na blogu dňa 24. júla 2013 skombinoval viacero výrokov majúcich v sebe skutkový základ i výroky obsahujúce prvok hodnotenia (tzv. hybridné výroky či hodnotové úsudky so skutkovým základom). Odvolací súd považoval za potrebné vyhodnotiť, do akej miery majú tieto výroky skutkový základ, či sú pravdivé, či nie sú prehnané a vziať pritom do úvahy ich celkový tón a okolnosti prípadu. V prejednávanej veci sporné dve vety, ktoré zostali predmetom konania možno kvalifikovať ako nepravdivé skutkové tvrdenie. Podľa odvolacieho súdu to, či je určité tvrdenie difamujúce je nutné posudzovať nielen podľa použitých výrazov a formulácií, ale aj podľa celkového dojmu, s prihliadnutím ku všetkým súvislostiam a okolnostiam, za ktorých ku tvrdeniu došlo. U zásahov do ochrany cti a dôstojnosti sa uznáva za dôvod vylučujúci neoprávnenosť difamačných - znevažujúcich skutkových tvrdení, ak k zásahu do cti došlo v rámci primeraného hájenia chránených záujmov a to či vlastných, cudzích či verejných, avšak i v týchto prípadoch je potrebné dbať na uplatnenie a rešpektovanie princípu spoločenskej adekvátnosti. Ak je predmetom a dôvodom ochrany iba časť väčšieho celku textu, je nevyhnutné ju hodnotiť v kontexte celkového zamerania príspevku do diskusie, po prihliadnutí i k celkovému dojmu zo zverejneného textu. Naviac, nie každé zverejnenie nepravdivého údajov musí automaticky znamenať neoprávnený zásah do osobnostných práv, keď musí existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a porušením osobnostnej sféry a zásah musí prekračovať určitú prípustnú intenzitu.

7.3. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci skutkové tvrdenia „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm), naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť miešku", kvalifikované ako nepravdivé skutkové tvrdenia tvorili súčasť obsiahlejšieho textu, podnetom napísania ktorého bola osobná skúsenosť žalovaného s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, s ktorou pociťoval hlbokú nespokojnosť a ktorú vnímal ako nedôstojnú a poškodzujúcu. Verejná diskusia o úrovni poskytovania zdravotnej starostlivosti a o vzťahu lekár - pacient prebieha v Slovenskej republike dlhodobo, je predmetom živého záujmu verejnosti a vzhľadom na podstatu zdravotnej starostlivosti, ako aj fakt, že je hradená z verejných zdrojov, je vo všeobecnom záujme, aby úroveň tejto starostlivosti zodpovedala oprávneným očakávaniam osôb, ktorým je táto starostlivosť poskytovaná. Ako vyslovil aj ústavný súd, predmet sporného článku treba považovať za vec verejného záujmu.

7.4. Odvolací súd uviedol, že otázka, či žalobca svojím postupom vytvoril či nevytvoril predpoklady na zistenie skutočnej diagnózy žalovaného a tak skomplikoval či neskomplikoval ďalší postup iných lekárov, pre žalovaného ako laika nemusela byť ľahko zodpovedateľná, keď ani dokazovanie vykonané v konaní jednoznačne nerozptýlilo pochybnosti o tom, či USG vyšetrenie malo byť vykonané (viď bod 47. nálezů ústavného súdu). Uvedenie nepravdivého skutkového tvrdenia v článku tak podľa názoru odvolacieho súdu bolo potrebné vyhodnocovať vo všetkých súvislostiach a okolnostiach, ktoré mu predchádzali a sprevádzali jeho uverejnenie, keď tvorili súčasť tzv. hybridného textu, kde časti sporných výrokov, týkajúcich sa otázok verejného záujmu, berúc do úvahy slobodu prejavu, poskytol ústavnoprávnu ochranu už ústavný súd vyššie uvedeným nálehom. S prihliadnutím na vývoj konania a redukciu sporného textu, ktorým malo byť zasiahnuté do jeho práv, musel žalobca preukázať, že zostávajúcim výrokom bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv a jednoznačne identifikovať spôsob zásahu do jeho osobnosti a preukázať porušenie jeho práva na zachovanie osobnej cti a dobrej povesti práve zostávajúcimi dvoma vetami. Žalobca však v ďalšom priebehu konania na vzniknutú situáciu nereagoval, nenavrhol ďalšie dokazovanie a nepreukázal, že vetami o nevytvorení predpokladov na zistenie skutočnej diagnózy a skomplikovaním ďalšieho postupu iných lekárov, majúcimi podľa neho charakter neoprávnenej kritiky, bolo zasiahnuté do jeho osobnosti, bola znížená jeho ľudská dôstojnosť, vážnosť, profesijná česť a dobré meno až takou intenzitou, aby bola potrebná ochrana prostredníctvom súdneho rozhodnutia.

7.5. Pri vyhodnocovaní možného zásahu do osobnosti žalobcu mal odvolací súd k dispozícii primárne iba výpoveď žalobcu z 18. februára 2015, kedy sa vyjadroval obšírne len k celému predmetnému článku, k priebehu sporného vyšetrenia žalovaného a dopadom a dôsledkom zverejnenia názorov na blogu žalovaného a z tejto výpovede nemožno vyabstrahovať spôsob zásahu do osobnosti žalobcu a jeho dôsledky, ku ktorým malo dôjsť už len výlučne uverejnením dvoch sporných viet v článku. Na uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalovanému bola uložená povinnosť ospravedlniť sa zmenil a žalobu v tejto časti zamietol.

7.6. O nároku na náhradu trov rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1, 2, § 256 ods. 1, § 453 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

8. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP.

8.1. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ vzhliadol v porušení princípu právnej istoty zo strany odvolacieho súdu, keď nerešpektoval názor ústavného súdu a najvyššieho súdu, ako aj v zmätočnosti spôsobenej nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Mal za to, že zamietnutím žaloby v časti, ktorou žalobca žiadal, aby sa mu žalovaný ospravedlnil za výroky, ktoré preukázateľne neboli pravdivé a o ktorých ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 363/2021 uviedol, že vo vzťahu k týmto výrokom nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom slobody prejavu sťažovateľa, nakoľko sa tieto výroky nezakladajú na pravde, poskytol odvolací súd žalovanému ochranu, čím nerešpektoval právny názor ústavného súdu a teda porušil kasačnú záväznosť nálezu ústavného súdu a princíp právnej istoty, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. V súvislosti s nerešpektovaním záverov najvyššieho súdu zo strany odvolacieho súdu dovolateľ uviedol, že najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 3Co/47/2022 zrušil v časti, ktorou potvrdil rozsudkom súdu prvej inštancie žalovanému uloženej povinnosti ospravedlniť sa a vo výroku o nároku na náhradu trov konania. Vo zvyšnej časti najvyšší súd dovolanie odmietol, z čoho vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 3Co/47/2022 v časti uloženia povinnosti žalovanému odstrániť do troch dní od právoplatnosti rozsudku časť článku a zdržať sa akéhokoľvek rozširovania informácií obsiahnutých v tejto časti predmetného článku: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku. Navyše, bez akéhokoľvek záujmu o moju predchádzajúcu urologickú anamnézu. Ja som totiž už zapálenú prostatu pred rokom mal. A to je iné kafe. Žiaľ, musel akceptovať aj mylnú diagnózu urológa“, považoval najvyšší súd za správnu. V zmysle uznesenia najvyššieho súdu bol odvolací súd povinný jednoznačne identifikovať spôsob zásahu do osobnostných práv žalobcu. Namiesto toho odvolací súd v časti ospravedlnenia zamietol žalobu, napriek tomu, že najvyšší súd tým, že nezrušil aj výrok o odstránení časti článku, v ktorej sú uvedené nepravdivé skutkové tvrdenia jednoznačne potvrdil, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo. Ak by tomu tak nebolo, nemohol by najvyšší súd „potvrdiť“ správnosť výroku o povinnosti odstrániť časť článku, v ktorom boli uvedené nepravdivé tvrdenia tým, že v tejto časti dovolanie žalovaného odmietol.

8.2. Dovolateľ namietal aj to, že odvolací súd sa výpoveďami svedkov vôbec nezaoberal a neodôvodnil prečo nemá za preukázané, že bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv.

8.3. Dovolateľ namietal aj správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému, ktoré označil za nedôvodné. Odôvodnenie odvolacieho súdu tejto časti rozhodnutia nemožno považovať za dostačujúce a správne, keďže žalobca bol úspešný v časti žaloby, ktorou sa domáhal odstránenia časti článku, v ktorej boli o jeho osobe uvedené nepravdivé skutkové tvrdenia. S čiastočným úspechom žalobcu v spore sa však odvolací súd nevysporiadal.

8.4. Podľa dovolateľa je jednoznačné, že výrok o tom, že nesprávne stanovil diagnózu a skomplikoval zdravotný stav pacienta, ktorý je stále predmetom konania a je nepravdivým skutkovým tvrdením je najzávažnejším výrokom z celého článku žalovaného. Podľa jeho slov, pre lekára nemôže byť závažnejšie obvinenie než je uvedený výrok, pretože uvedené môže viesť k disciplinárnej zodpovednosti, náhrade škody alebo až k trestnoprávnej zodpovednosti v prípade preukázania pravdivosti tohto tvrdenia.

8.5. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil nasledovne:

(I.) Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje vo výroku, ktorým žalovanému bola uložená povinnosť na vlastné náklady uverejniť na svojom blogu na internetovej stránke ospravedlnenie s titulkom „J.“ veľkosťou a umiestnením sa zhodujúce s vyjadreniami o žalobcovi v článku uverejnenom na stránke <> dňa 24. júla 2013 pod názvom „J.“ v znení: Z. O. autor blogu zverejneného na stránke <> sa ospravedľuje MUDr. K. P. za nepravdivé výroky zverejnené dňa 24. júla 2013 na stránke <> v článku s názvom J., v ktorom bolo o MUDr. K. P. uvedené nasledovné: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku.“

(II.) Tieto výroky o MUDr. K. P. sa nezakladajú na pravde.

(III.) Z. O. uverejnením difamujúcich a nepravdivých skutkových tvrdení a neoprávnenou kritikou v značnej miere zasiahol do zákonom chránených práv na ochranu osobnosti MUDr. K. P., čím znížil jeho ľudskú dôstojnosť, vážnosť, profesijnú česť a dobré meno, pričom toto ospravedlnenie je povinný uverejniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

(IV.) Žalobcovi priznáva proti žalovanému právo na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Alternatívne dovolateľ dovolaciemu súdu navrhol aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odvolací súd sa dôkladne vysporiadal so situáciou vzniknutou po náleze ústavného súdu a uznesení dovolacieho súdu s tým, že zmenu svojho rozhodnutia oproti svojmu predošlému rozsudku (úplné zamietnutie žaloby) odôvodnil osobitne v bodoch 61. až 76. svojho rozsudku. Odôvodnenie odvolacieho súdu označil za zrozumiteľné a presvedčivé. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie odmietol, alternatívne zamietol.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v náleze (§ 134 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z.) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval výlučne z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd skôr než pristúpi k posúdeniu opodstatnenosti dovolacej argumentácie žalobcu, považuje za podstatné zdôrazniť, že viazanosť právnym názorom vysloveným v rozhodnutí ústavného

súdu, § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky upravuje to, čo sa v teórii označuje ako vertikálny precedens s kasačnou záväznosťou, kde „vyšší“ orgán prikazuje „nižšiemu“, ako má vo veci ďalej postupovať a rozhodnúť. Orgán verejnej moci je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci. Vec musí rozhodnúť a posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal (k tomu vid' aj ĽALÍK, M., ĽALÍK, T. Zákon o ústavnom súde. Komentár. Bratislava: WOLTERS KLUVER SR, 2019, s. 404).

15. Dovolateľ prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP vzhladol v tom, že odvolací súd nerešpektoval názory vyslovené ústavným súdom a najvyšším súdom. V dovolaní rovnako namietal nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozsudku odvolacieho súdu spočívajúce v nedostatočnom, nepresvedčivom a nejasnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu.

16. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

18. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

19. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry

ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

20. Práve priblížený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerespektovanie čiastkového práva na spravodlivý súdny proces reprezentovaného právom strany na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

21. Dovolateľ primárne odvolaciemu súdu vytýkal nerespektovanie záverov vyslovených ústavným súdom v náleze sp. zn. III. ÚS 363/2021 z 24. februára 2022. V zásade za problematické dovolateľ považoval to, že odvolací súd zmeňujúcim rozsudkom zamietol žalobu (aj) v časti, ktorou žalobca žiadal, aby sa mu žalovaný ospravedlnil za výroky, ktoré preukázateľne neboli pravdivé a o ktorých ústavný súd uviedol, že vo vzťahu k týmto výrokom nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom slobody prejavu sťažovateľa žalovaného, keďže sa tieto nezakladajú na pravde, poskytol odvolací súd žalovanému ochranu, čím porušil kasačnú záväznosť predmetného nálezu ústavného súdu.

22. Ústavný súd v bode 49. nálezu III. ÚS 363/2021 vyslovil, že vo vzťahu k zostávajúcim výrokom „Nevytvoril si tým (nevykonaním USG vyšetrenia, pozn.) predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku.“, ktoré boli konajúcimi súdmi označené za nepravdivé, ústavný súd nezistil dôvod na ústavnoprávnu korekciu napadnutého rozsudku v tejto časti. Ide o skutkové tvrdenia, ktoré vzhľadom na závery vykonaného dokazovania nemožno považovať za pravdivé. Vo vzťahu k týmto výrokom preto nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom slobody prejavu sťažovateľa.

23. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku, ktoré žalobca napadol dovolaním, v bode 71. uviedol, že vyššie uvedené skutkové tvrdenia, kvalifikované ako nepravdivé skutkové tvrdenia tvorili súčasť obsiahlejšieho textu, podnetom napísania ktorého bola osobná skúsenosť žalovaného s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, s ktorou pociťoval hlbokú nespokojnosť a ktorú vnímal ako nedôstojnú a poškodzujúcu. Verejná diskusia o úrovni poskytovania zdravotnej starostlivosti a o vzťahu lekár - pacient prebieha v Slovenskej republike dlhodobo a je vo všeobecnom záujme, aby úroveň tejto starostlivosti zodpovedala oprávneným očakávaniam osôb, ktorým je táto starostlivosť poskytovaná. Uviedol, že aj ústavný súd konštatoval, že predmet sporného článku treba považovať za vec verejného záujmu (bod 37. nálezu ústavného súdu). Odvolací súd konštatoval, že predmetom sporu zostalo nepravdivé skutkové tvrdenie, ktoré pôvodne tvorilo súčasť väčšieho celku. Žalovaný ním hájil svoje vlastné záujmy a vyvolanou diskusiou sledoval aj záujem verejný. K otázke, či žalobca svojim postupom vytvoril, respektíve nevytvoril predpoklady na zistenie skutočnej diagnózy žalovaného a tak skomplikoval či neskomplikoval ďalší postup odvolací súd uviedol, že pre žalovaného ako laika nemusela byť ľahko zodpovedateľná, keď ani dokazovanie vykonané v konaní jednoznačne nerozptýlilo pochybnosti o tom, či USG vyšetrenie malo byť vykonané (viď. bod 47. nálezu ústavného súdu). Podľa odvolacieho súdu uvedenie nepravdivého skutkového tvrdenia v článku treba vyhodnocovať vo všetkých súvislostiach a okolnostiach, ktoré mu predchádzali a sprevádzali jeho uverejnenie, keď tvorili súčasť tzv. hybridného

textu, kde časti sporných výrokov, týkajúcich sa otázok verejného záujmu, berúc do úvahy slobodu prejavu, poskytol ústavnoprávnu ochranu už ústavný súd v náleze z 24. februára 2022. Odvolací súd mal za to, že s ohľadom na vývoj konania, redukciu sporného textu, ktorým malo byť zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu, musel žalobca preukázať, že zostávajúcim výrokom bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv a jednoznačne identifikovať spôsob zásahu do jeho osobnosti a preukázať porušenie jeho práva na zachovanie osobnej cti a dobrej povesti práve zostávajúcimi dvoma vetami. Dodal, že aj najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/233/2022 upozornil, že tretia veta ospravedlnenia úplne nezohľadňuje charakter výroku, za ktorý by mala byť uložený žalovanému povinnosť ospravedlniť sa.

24. Podľa odvolacieho súdu žalobca v ďalšom priebehu konania na vzniknutú situáciu nereagoval a nenavrhol ďalšie dokazovanie. Skutkové tvrdenia prednesené žalovaným sa týkali odbornej problematiky, kde požiadavka zabezpečenia úplnej presnosti na dotknutého laika vo svojich dôsledkoch môže klásť nespplniteľné nároky a obmedzovať tak žiaducu verejnú diskusiu. Odvolací súd konštatoval, že pri rozhodovaní o posudzovaní povinnosti žalovaného ospravedlniť sa bol viazaný aj treťou vetou výroku formulovaného žalobcom, ktorá vo svojom vyznení nezohľadňuje primerane sporný výrok, ktorý zostal predmetom konania a nereflektuje situáciu, kedy časť hodnotiacich úsudkov bola už vyhodnotená ako ústavne súladná a zasluhujúca si ochranu. Odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom na to, že pri vyhodnocovaní možného zásahu do osobnosti žalobcu mal k dispozícii primárne len výpoveď žalobcu z 18. februára 2015, kedy sa obšírne vyjadril k predmetnému článku, k priebehu sporného vyšetrenia žalovaného a dopadom a dôsledkom zverejnenia názorov na blogu žalovaného, nemožno z tejto výpovede abstrahovať spôsob zásahu do osobnosti žalobcu a jeho dôsledky, ku ktorým malo dôjsť už len výlučne uverejnením dvoch sporných viet v článku.

25. Rovnako dovolateľ namietal, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku nezohľadnil závery najvyššieho súdu vyslovené v uznesení sp. zn. 7Cdo/233/2022, ktorým vec zrušil a vrátil na ďalšie konanie odvolaciemu súdu v rozsahu časti, ktorou potvrdil rozsudkom súdu prvej inštancie žalovanému uloženú povinnosť ospravedlniť sa a tiež vo výroku o nároku na náhradu trov konania. Vo zvyšnej časti najvyšší súd dovolanie odmietol, na základe čoho má dovolateľ za to, že najvyšší súd považoval rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 14. júla 2022 za správny a to v časti uloženia povinnosti žalovaného odstrániť do troch dní od právoplatnosti rozsudku časť článku a zdržať sa akéhokoľvek rozširovania informácií obsiahnutých v tejto časti článku s názvom „J.“, zverejneného na stránke < > dňa 24. júla 2013: „Nevytvoril si tým (nevykonaním USG vyšetrenia, pozn.) predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku. Žiaľ, musel akceptovať aj mylnú diagnózu urológa.“ Uvedenú dovoláciu argumentáciu žalobca rozvinul a uviedol, že je tak zrejmé, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 7Cdo/233/2022 považoval výrok odvolacieho súdu o povinnosti žalovaného na vlastné náklady uverejniť ospravedlnenie na svojom blogu za nepravdivé výroky zverejnené v predmetnom článku, v ktorom bolo o žalobcovi uvedené nasledovné: „Nevytvoril si tým (nevykonaním USG vyšetrenia, pozn.) predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku.“ za súladný s nálezom ústavného súdu. Dovolateľ argumentoval, že napriek uvedenému však odvolací súd v svojom v poradí tretím rozsudkom v tejto časti žalobu zamietol. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku neodôvodnil a ani nevysvetlil z akého dôvodu považoval za potrebné zamietnuť aj časť ospravedlnenia žalobcovi, čo podľa neho zakladá tiež opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu zmatečnosti a nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia (popri už približnom nerešpektovaní názorov ústavného súdu a najvyššieho súdu). Za zmatečnú považoval dovolateľ tiež argumentáciu odvolacieho súdu, že ústavný súd poskytol ústavnoprávnu ochranu len niektorým výrokom žalovaného a to z dôvodu, že výroky, ktorým ústavný súd poskytol ústavnoprávnu ochranu nie sú predmetom konania a jedná sa o menej závažné výroky, ústavným súdom kvalifikované ako hodnotiace úsudky. Ústavný súd však neposkytol ochranu nepravdivým skutkovým tvrdeniam žalovaného.

26. Vychádzajúc z predchádzajúcich bodov 22. až 24. podľa dovolacieho súdu bez pochybnosti vyplýva

taký postup odvolacieho súdu, ktorým nereflektoval a obišiel kasačnú záväznosť zrušujúceho rozhodnutia ústavného súdu, na ktoré rozhodnutie nadviazal najvyšší súd vo svojom ostatnom zrušujúcom uznesení (sp. zn. 7Cdo/233/2022) pričom takýto postup je v hrubom rozpore s princípom právnej istoty.

27. Podľa dovolacieho súdu pre prejednávanú vec zostáva rozhodujúcim trvať na požiadavke reflektovať kasačný nález ústavného súdu v následnom rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorá požiadavka je výrazne prísnejšia, než je tomu tak v prípade tzv. precedenčnej záväznosti. Kasačnú záväznosť možno reflektovať len bezpodmienečným rešpektovaním zrušujúceho nálezu ústavného súdu; to pochopiteľne platí len za podmienky nezmeneného skutkového stavu, čo je i daný prípad. V konaní nasledujúcom po kasačnom rozhodnutí preto niet priestoru pre úvahy o správnosti či úplnosti právneho názoru, na ktorom sa také rozhodnutie zakladá.

28. Po preskúmaní veci dovolací súd konštatuje, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku (tretieho v poradí) síce vcelku správne prevzal závery ústavného súdu, avšak opomenul dostatočne sa vysporiadať s časťou, v zmysle ktorej ústavný súd vo svojom náleze neposkytol ústavnoprávnu ochranu nepravdivým skutkovým tvrdeniam sťažovateľa (žalovaného), čo napokon odvolací súd premietol aj do výrokovej časti napadnutého rozsudku, ktorou žalobu žalobcu zmeňujúcim rozsudkom bez ďalšieho zamietol ako celok.

29. Dovolateľ správne argumentuje, že odvolací súd zmeňujúcim rozsudkom, ktorým zamietol žalobu (aj) v časti, ktorou žalobca žiadal, aby sa mu žalovaný ospravedlnil za výroky, ktoré preukázateľne neboli pravdivé a o ktorých ústavný súd uviedol, že vo vzťahu k týmto výrokom nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom slobody prejavu žalovaného, keďže sa tieto nezakladajú na pravde, poskytol žalovanému ochranu nad rámec predmetného nálezu ústavného súdu, ktorým nálezom bol kasačne viazaný.

30. Odvolací súd si pri rozhodovaní napadnutým rozsudkom zrejme neuvedomil, že ústavný súd žalovaný výrok neskúmal ako nerozdeliteľný celok, ale rozložil ho na jednotlivé čiastkové tvrdenia, ktoré posudzoval samostatne. Znamená to, že i odvolací súd mal v žalovanom výroku prevziať ústavným súdom identifikované samostatné tvrdenia (tzv. elementárne výroky) v nadväznosti na ich logické väzby (pozri napr. body 48. a 49. nálezu). Preto argumentácia odvolacieho súdu založená na záveroch, že: (i) uvedenie nepravdivého skutkového tvrdenia v článku bolo potrebné vyhodnocovať vo všetkých súvislostiach a okolnostiach, ktoré mu predchádzali a sprevádzali jeho uverejnenie, keď tvorili súčasť tzv. hybridného textu, kde časti sporných výrokov, týkajúcich sa otázok verejného záujmu, berúc do úvahy slobodu prejavu, poskytol ústavnoprávnu ochranu už ústavný súd vyššie uvedeným nálezom; (ii) s prihliadnutím na vývoj konania a redukciu sporného textu, ktorým malo byť zasiahnuté do práv žalobcu, musel žalobca preukázať, že zostávajúcim výrokom ako celkom bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv a jednoznačne identifikovať spôsob zásahu do jeho osobnosti a preukázať porušenie jeho práva na zachovanie osobnej cti a dobrej povesti práve zostávajúcimi dvoma vetami; (iii) žalobca pritom v ďalšom priebehu konania na vzniknutú situáciu nereagoval, nenavrhol ďalšie dokazovanie a nepreukázal, že vetami o nevytvorení predpokladov na zistenie skutočnej diagnózy a skomplikovaním ďalšieho postupu iných lekárov, majúcimi podľa neho charakter neoprávnenej kritiky, bolo zasiahnuté do jeho osobnosti, bola znížená jeho ľudská dôstojnosť, vážnosť, profesijná česť a dobré meno až takou intenzitou, aby bola potrebná ochrana prostredníctvom súdneho rozhodnutia (podrobnejšie pozri body 69. až 74. rozsudku odvolacieho súdu), nemá oporu nielen v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 363/2021, ale ani v ostatnom kasačnom rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/233/2022. Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí vyjadril, že: „... odvolací súd svoje závery v časti uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa formuloval v určitom rozsahu odlišne od záverov rozhodnutia ústavného súdu, vyslovených v tejto veci v jeho rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 363/2021-58 (resp. v rozpore s nimi), teda sa od nich odklonil. Závery ústavného súdu pri svojom rozhodovaní plne nezohľadnil, pretože ústavný súd výrok - „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku" kvalifikoval ako

nepravdivé skutkové tvrdenie (porovnaj bod 49. nálezu), ktorý záver odvolací súd síce rešpektoval, avšak napokon ako súčasť výroku o uložení povinnosti žalovanému ospravedlniť sa v jeho tretej vete - Z. O. uverejnením difamujúcich a nepravdivých skutkových tvrdení a neoprávnenou kritikou v značnej miere zasiahol do zákonom chránených práv na ochranu osobnosti MUDr. K. P., čím znížil jeho ľudskú dôstojnosť, vážnosť, profesijnú česť a dobré meno, konštatoval aj taký spôsob zásahu do osobnosti žalobcu uverejnením uvedeného výroku, týkajúci sa neoprávnenej kritiky, ktorá bola nálezom ústavného súdu posúdená ako primeraná (porovnaj bod 48. nálezu). Zároveň pokiaľ odvolací súd uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa za výrok: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku“, z formulácie vyššie uvedenej tretej vety ospravedlnenia potom nevyplyva jednoznačná identifikácia spôsobu zásahu do osobnosti žalobcu za uverejnenie uvedeného výroku. Inak povedané, tretia veta ospravedlnenia úplne nezohľadňovala charakter dotknutého výroku, za ktorý bola uložená žalovanému povinnosť ospravedlniť sa. Odvolací súd v tejto časti ničím neobjasnil vzniknutý rozpor a ani nevysvetlil dôvod nerešpektovania právneho názoru ústavného súdu uvedeného v jeho zrušujúcom náleze." (bod 29.). Pre dovolací súd je potom nepochopiteľné, čo viedlo odvolací súd rozhodnúť spôsobom zamietnutia celého žalovaného výroku, ktorý zostal predmetom sporu s odôvodnením, ktoré nekorešponduje s kasačným rozhodnutím ústavného súdu dopadajúceho na predmetné konanie.

31. Najvyšší súd zdôrazňuje, že i z recentnej judikatúry ústavného súdu vo vzťahu k všeobecnému súdnictvu vyplýva, že jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je aj celkom nepochybné právo účastníka, resp. strany sporu na riadne odôvodnenie, nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu (§ 420 písm. f) CSP, pozn. dovolacieho súdu) preto nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou. Striktné oddeľovanie procesného postupu súdu a rozhodnutia, ktorý je jeho sumárom a výsledkom, nie je ústavne udržateľným konceptom, pretože celý faktický proces súdu a naň nadväzujúci myšlienkový proces hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37. až 41.). Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre pripomína, že všeobecné súdy pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre účastníka konania. Pretože jednotlivci sa obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II. ÚS 419/2021). K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril ústavný súd ďalej tak, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

32. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo väzbe na konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu nedostatočnosť, resp. absencia argumentácie súdov sa obhájiť nedá, navyše ak z rozhodnutí nie je možné vyčítať pre vec zásadné skutočnosti z pohľadu argumentácie žalobcu, ktorá sa potom pochopiteľne preniesla i do tej dovolacej, vrátane pre vec novej právnej argumentácie odvolacieho súdu, pričom treba bezvýhradne trvať na tom, že práve odvolací súd (pokiaľ tak neurobil už súd prvej inštancie) má povinnosť poskytnúť naozaj pádne a dostatočne presvedčivé argumenty na podporu svojho právneho záveru o veci.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj vychádzajúc zo záverov ústavného súdu vyjadrených v náleze

sp. zn. III. ÚS 363/2021 zo dňa 24. februára 2022, dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou konania podľa § 420 písm. f) CSP. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

34. Dovolací súd zrušil nielen rozsudok odvolacieho súdu, ale aj súvisiace uznesenie súdu prvej inštancie z 09. januára 2025 č. k. 40C/108/2014-592 o určení výšky náhrady trov konania, ktoré izolovane existujúce (bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej a bez právoplatného rozhodnutia o náhrade trov konania) neobstojí. Dovolací súd je totiž podľa § 439 písm. a) CSP viazaný rozsahom dovolania okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý. Výrokom závislým od rozhodnutia o napadnutom výroku je taký výrok, ktorého obsah je viazaný na iný výrok s tým, že sám osebe neobstojí, pokiaľ by tento iný výrok odpadol alebo bol zmenený. O samotnej výške náhrady trov konania bude preto v posudzovanej veci znova rozhodnuté v ďalšom konaní, a to po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Dovolací súd už ako posledné pripomína, že ak dovolací súd (obdobne to platí i pre súd odvolací) zruší rozsudok odvolacieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie, odvolací súd nesmie odôvodnenie svojho nového rozsudku koncipovať tak, že iba dopĺňa pôvodné odôvodnenie zrušeného rozsudku. Zrušený rozsudok v čase opätovného rozhodovania už právne neexistuje. (obdobne pozri nález Ústavného súdu SR z 26. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 754/2016) Opomenúť nemožno ani to, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočne, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať. Ak súd takto nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa tým stáva neobhájiteľné, čomu je potrebné sa v ďalšom konaní vyvarovať.

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.